

Puntuació

Josep M. Espinàs

ELSROMANSNOVANPRACTICARMAILADIVISIODEPARAULESNIFEIENSERVIRTAMPOCENG
ENERALCAPSIGNEDEPUNTUACIOENELSSEUSLLIBRES (...)

Així comença la introducció d'un llibre de Joan Solà i Josep M. Pujol, *Tractat de puntuació* (Columna), que he rebut però que encara no he llegit. Corro a dir, però, que parlar de puntuació em sembla indispensable, perquè estic absolutament d'acord amb algunes de les idees fonamentals que els autors anoten en el prefaci. Per exemple, la vacil·lació de molta gent a l'hora de posar una coma. I ja era hora de refusar públicament l'opinió –massa generalitzada– que la puntuació és cosa subjectiva.

Quan jo feia cursos de tècniques d'expressió recordava aquella historieta escolar. Al peu de la redacció que li havien demanat, l'alumne posava una colla de comes i una nota adreçada al mestre: "Ja veu que sé escriure comes, posi-les on vostè vulgui". Com si la puntuació depengués d'un criteri personal.

Evidentment, un escriptor pot jugar amb els signes de puntuació amb una certa dosi de llibertat si, creativament, vol aconseguir un determinat resultat expressiu d'una manera *deliberada*. Però el problema no és l'originalitat, encertada o desencertada, d'un escriptor, sinó l'ús correcte i eficaç del llenguatge escrit per part de qualsevol ciutadà.

(...)

La frase pot semblar massa rotunda, però és exacta: Qui no puntua no sap expressar-se per escrit. A aquesta informació dels autors, que comparteixo, hi afegiria: no sap expressar-se ni sap comunicar-se, i això hauria de fer pensar els qui no donen importància a la puntuació. Perquè és un fet que s'expressa malament (que no diu amb precisió el que vol dir), però també que no *comunica* clarament als altres allò que desitja explicar, i a vegades comunica el contrari del que pretén. Perquè els signes de puntuació són també signes d'interpretació d'un text. Uns signes convencionals, d'acord, però això vol dir uns signes als quals s'ha donat un significat. Si l'ús dels signes és erroni, és probable que també sigui errònia la interpretació del text.

Simplificant només una mica, es pot dir que la puntuació no és un art; no ha de respondre a una voluntat estètica ni a un instint. La puntuació és una tècnica, una tècnica de precisió. És una eina que permet ajustar les idees que s'escriuen, com hi ha eines per ajustar mecanismes que han de funcionar regularment. Això no significa que qui escriu només pugui puntuar d'una sola manera. Hi ha diverses solucions per a puntuar correctament un mateix text, però hem de saber que cada canvi de puntuació suposa un matís diferent d'expressió.

Ens queixem que molts alumnes surten de l'escola fent faltes d'ortografia. Al meu entendre, encara és més greu que en surtin sense saber puntuar. Ensenyar a puntuar és bàsic: és ensenyar a ordenar les idees.

Després de llegir el text, digueu si les afirmacions següents són veritables o falses:

	V	F
Parlar de puntuació no és important.		
La gent no dubta a l'hora de posar una coma.		
La puntuació és sempre subjectiva.		
Si l'ús dels signes de puntuació és erroni, també ho serà la interpretació del text en la majoria dels casos.		
De vegades hi ha diverses puntuacions correctes per a un mateix text.		
És més greu fer faltes d'ortografia que no saber puntuar.		